

Załącznik 5

Ciężka armata 12 cm - replika

A. Opis oryginału

Ciężka armata 12 cm (niem. *schwere 12 cm Kanone*) była stosowana w artylerii fortecznej i oblężniczej, zaliczana była do kalibrów średnich. Testowana w latach 1877-1878, wprowadzona do użytku w 1879 roku i sklasyfikowana jako „ciężka armata 12 cm”¹. Armatę montowano na lawetach ciężkich (niem. *schwere 12 cm Laffete*).

1. Lufa wykonana z utwardzanego brązu (niem. *Hartbronze*), ewentualnie z rdzeniem stalowym. Podstawowe parametry:²

• kaliber	120,3 mm
• masa z zamkiem	1300 kg
• długość całkowita	2810 mm
• długość rdzenia	2577 mm
• długość cz. gwintowanej	2013 mm
• liczba bruzd gwintu	30

2. Zamek typu klinowego z cylindryczną powierzchnią tylną (niem. *Rundkeilver schluß*).

3. Laweta typu ciężkiego, podwyższonego, wykonana ze stali, na drewnianych kołach szprychowych. Podstawowe parametry:³

• masa	1000 kg
• wysokość podparcia lufy	183 cm
• maks. podniesienie lufy	41 st.

B. Cechy repliki

1. Skala 1:1.

2. Wersja lawety ciężka (podwyższona).

3. Wersja lufy o długości całkowitej 2810 mm.

4. Replika musi posiadać wszystkie widoczne z zewnątrz części składowe oryginału.

5. Replika musi być wykonana z tych samych materiałów co oryginał (stal, drewno, brąz).

Dopuszczone zastąpienie odlewów częściami skrawanymi, giętymi i spawanymi, po zapewnieniu podobieństwa wizualnego do odlewu.

Dopuszczane jest zastosowanie zamiast brązu powłoki galwanicznej imitującej brąz o grubości i odporności pozwalającej na ekspozycję plenerową.

Elementy drewniane wykonane z suchego, twardego i trwałego drewna liściastego (np. dąb, buk, grab), zakonserwowane do warunków plenerowych.

6. Nie jest wymagane zachowanie oryginalnej masy.

¹Müller 1896, str. 13

²Müller 1896, str. 523, Wille 1905, str 82

³Müller 1896, str 524

7. Zabezpieczenie antykorozyjne, impregnacja drewna i wykończenie malarskie do warunków plenerowych.

8. Elementy ruchome:

- lufa – podnoszenie góra-dół w pełnym zakresie
- koła – replika musi być jezdna
- zamek – imitacja ruchu i ryglowania zamka

9. Konstrukcja lufy:

imitacja gwintu wykonana na odcinku od wylotu lufy co najmniej 70 cm włąb.

Lita część lufy może być wykonana w dowolnej technologii budowy wewnętrznej; wymagane jest zachowanie sztywności i odporności na wgniecenia wystarczającej do użytkowania jako eksponat plenerowy.

10. Malowanie:

Lufa (brąz) bez malowania, patynowanie na kolor brązowy ciemny.

Wszystkie elementy metalowe, z wyjątkiem powierzchni pracujących, wykończone malowaniem na kolor czarny, półmat.

Wszystkie elementy drewniane wykończone malowaniem na kolor brązowy w odcieniu ochrągier, półmat.

11. Wymogi wizualne i dotyczące montażu: replika musi uwzględniać wszelkie wytyczne z załącznika nr 1 do niniejszego załącznika.

C. Materiały pomocnicze

1. Ikonografia

Istnieje bogaty zbiór zdjęć z okresu I wojny światowej.

2. Eksponaty

Egzemplarze armaty w wersji długolufowej znajdują się w miejscowościach Elverdinge i St Eloi (Belgia). Wymienione eksponaty są właściwe jako wzór dla lawety oraz zamka, natomiast **nie mogą** służyć za wzór dla lufy.

3. Inne repliki

Replika znajduje się w Twierdzy Boyen w Giżycku. Jest to replika wersji długolufowej, zatem obowiązują zastrzeżenia jak w pkt. 2.

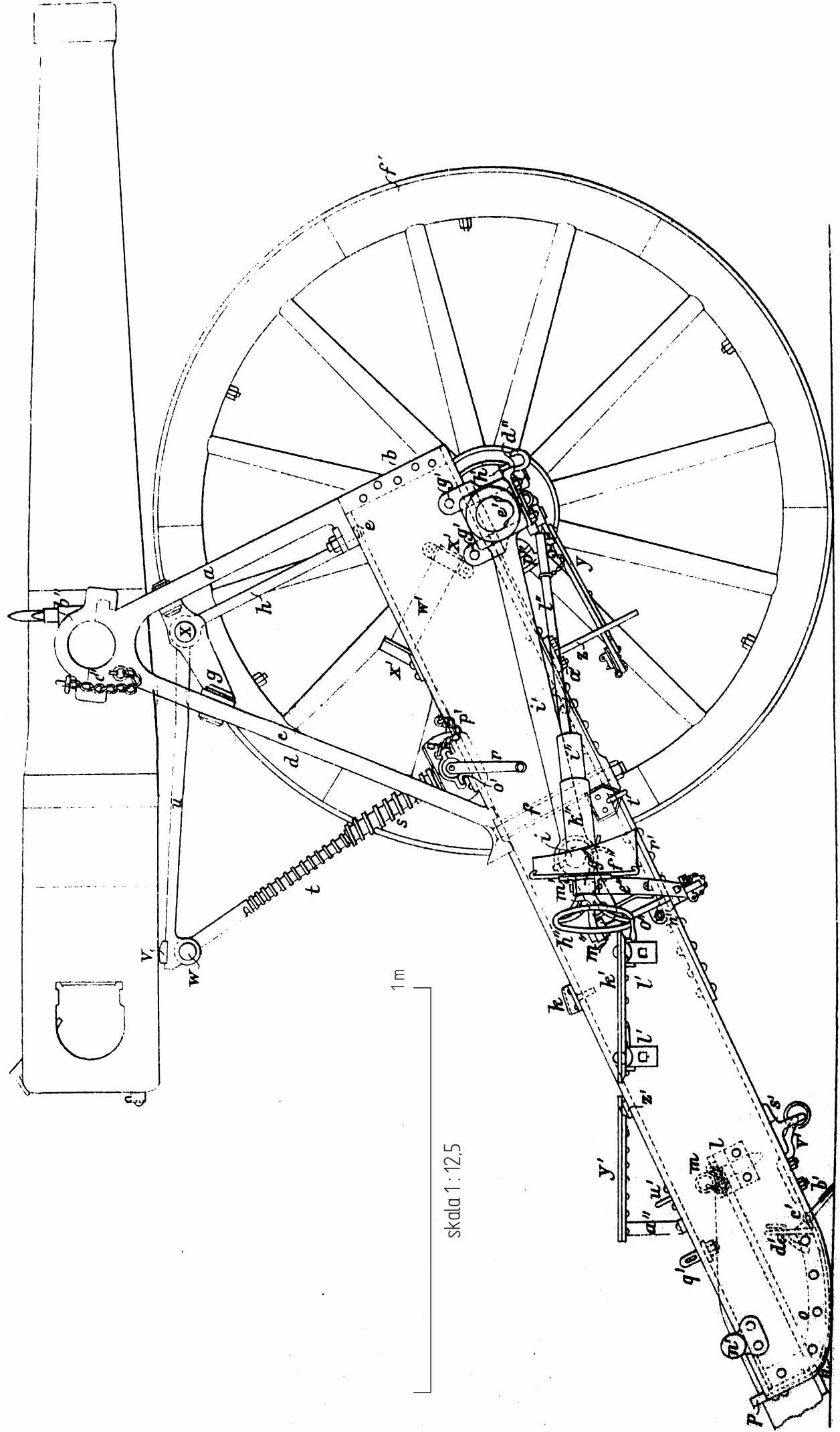
4. Bibliografia

- Berlin: *Handbuch der Waffenlehre*, Berlin 1908
- H. v. Müller: *Die Entwicklung der deutschen Festungs- und Belagerungs-Artillerie in Bezug auf Material, Organisation, Ausbildung und Taktik von 1875 bis 1895*, Berlin 1896
- R. Wagner: *Sammlung technischer Bestimmungen...*, Berlin 1881
- R. Wille: *Waffenlehre*, Berlin 1905
- *Die schwere 12cm Kanone*, Berlin 1881 [BayHStA, Druckvorschriften Bayer. XII, 131]

Załącznik 1.

- Materiały graficzne

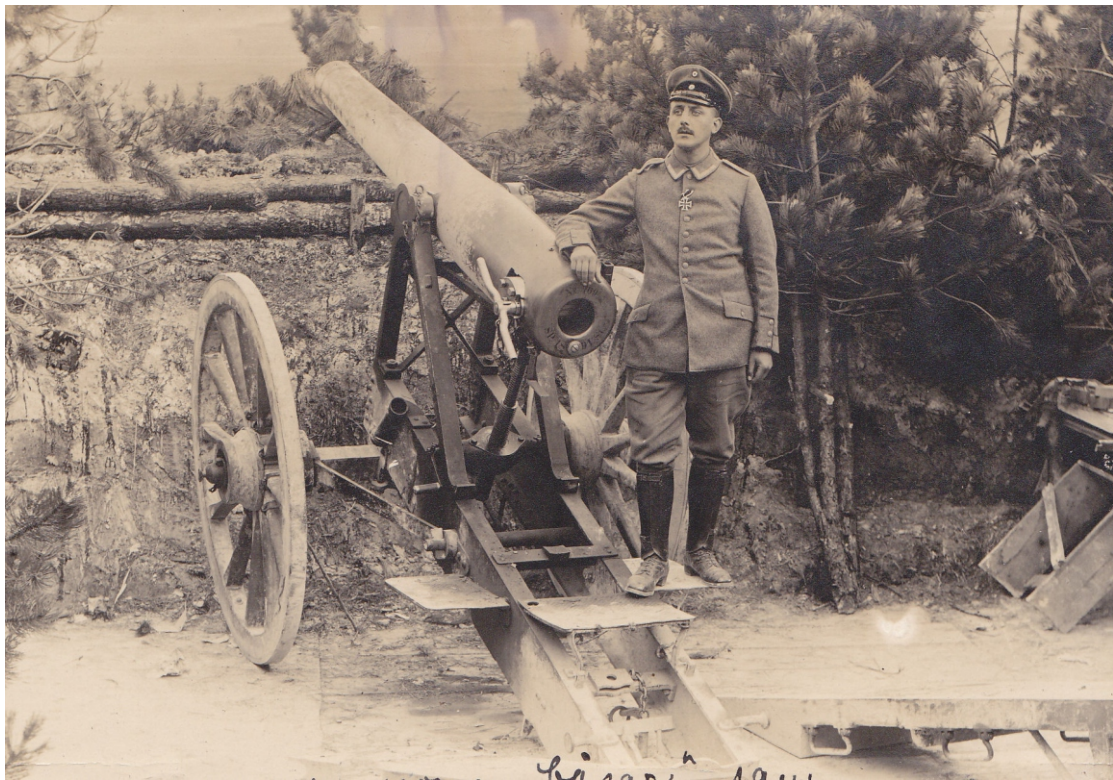
Ciężka armata 12 cm na ciężkiej lawecie

Ciężka armata 12 cm - fotografie archiwalne

Ciężka armata 12 cm - fotografie archiwalne

Ciężka armata 12 cm - fotografie archiwalne

Ciężka armata 12 cm - fotografie archiwalne

